

צבא ארצות-הברית בהצטמקותו

חיל-הרגלים בהיקף מספיק, והנה, ההבדל שבין "המצבה" הקיימת ל"תקן" הנדרש: ישנם 53,000 איש-רגלי לעומת 139,000 לפי התקן. כמסקנה מנאת גורו על שלושה-רבעים מעובדי משרדי-הצבא ליימניהם לעבור לשרת כחיל-רגלים. באחד מנאומיו האחרונים של הגנרל איזונהאואר, ראש המטה, נאמר כי "בכל מרחבי היבשת ישנן לגורק שתי דיביזיות-רגלים, ולו נודמנו לנו מצבי חירום אי אפשר היה להוציאם לשירות-שדה בטרם עכור ששים יום".

אכן, "צבא-הצי" האמריקאי, — המתקן אמנם, בכל לפעולות יבשה תקינות, אך לופת-קידים מיוחדים משלו במסגרת הארגונית של הצי, ונתון לפיקודו של הצי — אף הוא מונה שתי דיביזיות "חילי-צי" שלמות, ואת אלה יש אמנם לראות בתורת "כח ההתערבות" האמריקאי, המוכן להופיע בכל שעה. אך אין זה כוח רב לגבי מעצמה עולמית.

דעתה של מפקדת חיל-האוויר האמריקאי (ודאי דעה שצד של נקצות-מקצוע מצוי בה), על כוחות האוויר העומדים לרשות ארצות-הברית אומרת: "טובים, אך בלתי מספיקים". אך עם כל אלה, אין בשום פנים לזלזל ב יכולת המלחמה (וכנראה — גם לא ב"כושר-האיום") של ארצות-הברית. אך יש בנתונים אלה כדי לשפוך אור על מידת נכונותן (ותכונתן) לקראת התנגשות רבתי בעתיד לא-רחוק.

לפי סיכום הידיעות מן העתונות הכללית והמקצועית באמריקה, מתחיל לבלוט ביותר ההפרש שבין הפוסנציאל הטכני-הצבאי העצום של ארצות-הברית (ביכולת הפגיעה למרתק, בכל הנוגע לחיל מפציצים כבד—מזה, ולקלעים מנוהלים) — מזה, בצירוף נשק-האטום) לבין ה"יש" הצבאי המאורגן והקיים בפועל. כוחותיה כבידוש האמריקאיים שבגרימניה לא זו בלבד שצומצמה הרבה אלא גם המבנה שלהם שונה, והם הפכו להיות ג'נדרמריה צבאית, שהיא אמנם בעלת כוח מחקר רב, בתחום תפקידה, אך מותאמת פחות להופעה צבאית כקנה מידה גדול. בסימן הצומצום עומד גם צבא הכיבוש שביפן, ואלו גרעין כוחות-המיד הצבאי, זה השווה במטרות פולין רחוק מלהתאים לתכנית המפקדה האמריקאית.

עם מהלך שחרור החיילים מהצבא — לעומת מספרי ההתנדבות לשירות בצבא הסובייטי (ב) תוך זה ההתנדבות-מחדש של חלק מן המשתחררים — הולך צבא ארה"ב עתה ומפסיד, על אף כל להטי תעמולת החיול, כעשרת אלפים איש מידי חודש. לפי התכנית לחיול "המתנדבים" הניחה, כי ליו ביולי שנה זו ימנה הסך-הכל של כוחותיה המזוינים של אמריקה 1,070,000 איש. ואלו במאי היו לרק בשליש ממספר הזה. מאז היה קושי מיוחד לקיים את חשיבות

בלבו של כל אזרח אנגלי ישר עוד מהבהב הניצוץ של אותה אש קדומים, שיקדה בלב מילטון וקרומול. לפו ניצוץ זה, באומץ ובלי פחד. העם שבאזניו לא השמיע נלסון אלא את המלים הפסוקות: "היום מצפה אנגליה מכל אדם שימלא את חובתו" — לא הושחת ע"י קו המדיניות המסולף, הבלתי מוסרי והרופף, של הדיפלומטיה, ולא יושחת לעולם. דברו אליהם על החובה הגדולה — — —

— — — אמרו להם, כי יש באנושות אחדות של חיים וזו לא תניח כי יעשו את הרע, או יסבלוהו — בלי שתוצאותיו תפגענה, במקדם או במאוחר, באנושות כולה.

מתוך מכתבו של מאציני אל יושב ראש האספה למען פולין בפריז (1853)

צדור ידיעות

מן המזרח התיכון

מצרים

באימונים באורח ובטכניקה של המלחמה החדשה — וכן להכיר את ציוד-הצבא. „כל שיפור שנמצא כאן — יונהג גם בצבא המצרי“, כך הכריז.

המשלחת הצבאית המצרית חזרה לואשינגטון לאחר שסירה במשך שלשה שבועות את החשובים שבמרכזי האימון והנסיונות של הצבא האמריקאי. היא עמדה לבלות עוד שבר עים בהתיעצויות עם נושאי-משרה אמריקאים חשובים ולשוב לקהיר בראשית יוני.

הפרלמנט המצרי אישר חוק האוסר על קציני הצבא, הימיה, התעופה, משמרות החוף והגבולות, לשאת נשים זרות. הנושא אשה זרה בימי שלום יפוטר באופן אבטומטי, ואילו הנושא אשה זרה בשעת מלחמה, או בשעת גיוס כללי או סכנת מלחמה, ייענש במאסר ועבודת פרך ובקנס של 300 ל"מ.

לפי „אד-דיפאצ“, דנים במצרים בתכנית של בנית קו מסילת-ברזל לאורך חוף ים-התיכון, מפורט-פואד עד לגבול המזרחי של מצרים (גבול ארץ-ישראל), במקום הקו הקיים מקנטרה. לדברי מנהל מסייה"ב במצרים דנים בתכנית זו לאחר שהמו"מ על קניית מסייה"ב הקיימת לא הביא עד כה לידי תוצאות. רואים בתכנית זאת גם תועלת כלכלית לפיתוח חוף הים התיכון של חצי האי סיני, בקשר לגילוי מקורות נפט ומכרות אחרים. מעריכים את תוצאות בנית מסייה"ב בחצי מיליון לירות. בניתה

מיניסטר-ההגנה הבריטי, א. ו. אלכסנדר, הודיע ב-14/5 בבית-הנבחרים כי מאז מאי 1945 (היינו מגמר המלחמה בגרמניה) סופקו למצרים 40 מטוסי-מלחמה בריטיים, 38 מכוניות-סיוור 2981 כלי רכב „נושאים“ (מסוג „נושאי-כרז“ — רכבי-זחלים קל, משורייני למחצה).

המיניסטר הכריז, כי לא סופקו טנקים למצרים, וכן כי שום ציוד מסוג זה (לא ברור כאן אם הכוונה לטנקים, או לסוגים שנשלחו למצרים) לא נשלח לערב הסעודית או לעבר-הירדן (כידוע, צויד צבא עבר-הירדן ברכבי-שריון למכביר מן המקורות שהיו בידי הצבא הבריטי שבמזרח-התיכון, ביחוד בשנות-המלחמה האחרונות).

בסוף אפריל הגיעו לארה"ב בדרך-האוויר ראשה-מטה של צבא-מצרים, הלויטגנ. אכר-היספחה עטאללה, ועמו 9 קצינים מצריים גבוהים, לשם סיוור-בקורים במתקנים צבאיים אמריקאיים. מסיבה של קבלת-פנים נערכה לכבודם ע"י הלויטגנ. הוג'ס, מפקד הארמיה הראשונה של ארה"ב (גם בימי שלום מאורגנים הגייסות, הנמצאים בתחומים של ארה"ב, בכמה „ארמיות“ — כרגיל, ארבע). בשעת בקורם בושינגטון — נפגשו בבג' אייזנהאואר, ובאנשים אחרים ממה צבא ארה"ב. אברהים-פחה עטאללה הודיע לעתונות, כי תכלית ביקורו וביקור חבריו היתה להתחקות על הרכים האמריקאיות באימון הצבאי — וכיחוד

היתה מצריכה זמן של שנתים. כמובן, שיש בידיעה זו הן המכוונה המגמתית, והן מאי-הדיוק. על כל פנים, בשביל מילוי המשאלות שצוינו בה — היה הקו החדש חייב לעבור לא לאורך החוף, כי אם דרך פנים-סיני.

מעמדה של מצרים ביחס "כוחות-האלחוט"

מצרים עומדת לכונן תחנות-שידור לגלים ארוכים, אשר יתנו לתכניות-השידור המצריות את האפשרות להישמע בכל כדור-הארץ. ייתכן, כי דבר זה יאפשר, מצד אחד, המצאת ידיעות והערכות מצריות ליוצאי ארצות-ערב שכאמריקה הצפונית והדרומית, ומצד שני את הרחבת רשת התעמולה וההסברה המצרית-המדינית והערבית-לאומית על פני העולם כולו — מן הסתם, בעיקר בלשון האנגלית.

כוח-האדם המצרי בהתרבותו

חישוב חדש העלה את העובדה המאלפת, כי במשך עשר השנים האחרונות נתרבו אוכלוסי מצרים בכ-3 מיליון נפש ויותר; לעומת כ-16 מיליון אוכלוסין מיושבים (12,000 בודים) שבי-1937, הגיעו המספרים בראשית ש.ה. לקצת יותר מתשעה-עשר מיליון תושבים (50,000 בודים), היינו: גידול של יותר מ-15 אחוז במשך עשר שנים. אכן בענין החברתי, הכלכלי והבריאותי של חיון התרבות הזה — עיין במאמר המתפרסם בחוברת זאת על צבאה של מצרים (עמ' 30), במספרים שהובאו לעיל מוקשה במקצת מניין גם של הבודים, שעלה, לפתע פתאום, מ-12 ל-50 אלף במשך 10 שנים. ויש צד של עניין ממשי בחיזון תמיה מעין זה, לפי שהגודלים הללו מעמידים את חלק הארי לחבורות מבריחית-הגבולות שבמצרים, וכן אחוז ניכר לחיל-הספר המצרי, אולם את הריבוי המפתיע הזה במספרים המובאים במיפקדים יש ליחס לשינויים בנהג הספירה ובסמני מיון האוכלוסין שונשטנו, שהרי גם לגבי העבר מעידים המיפקדים המצריים הרשמיים על תנודות-פתאום שאין לבארן אלא באופן הגלילי: כגון 40,000 בודים במפקד של 1927, ורק 12,000 — ב-1937. גם עצם המספרים, ה"מעוגלים", לחלוטין מעדיים כאן, שהמדובר (לגבי הנוודים) אינו במפ

קדסטטיסטי, אלא באומדן בלבד. ואף גסיון ארצישראלי — של "מיסקרטי", רחמנא-ליצלן — לגבי בודי באר-שבע מחכים הוא ומאלף מבחינה זו, כל שכן שבמצרים קשור ענין המיפקד גם בשאלת חובת השרות-הצבאי.

בקשת דולרים ליציאה מגוש הסטרלינג? באמצע אפריל פנתה ממשלת מצרים אל ארה"ב בבקשה לתת לה מלוה בסך 22 מיליון לירה (לפרעון במשך 15 שנה), לשם תוספת כסויו לשטרות-המטבע המצריים. הדבר היה נותן את האפשרות גם לבצע את קו המדיניות החדש שלה לגבי לירת השטרלינג. אין לדעת בכירור, האם דברים הללו, שנתפרסמו באחד מחשובי העתונים שבמצרים, היה רמז לשינוי היחס בין הלי"מ והלי"ש, או לאינו צורה אחרת של גסיון לצאת מ"מעגל השר-לינג", ואולי — לקשור את המטבע המצרי רית בדולר האמריקני. למפענחי סודי מצרים — פתרונים.

עכ"פ, דוברי ארה"ב ציינו מיד, כי לבקשת מלוה מעין זה אין כל קשר או דמיון ל"מל-ות-העזר" ליון או לתורכיה, וכי אינו חלק מן המדיניות הכללית של ארה"ב במזרח-התיכון. אבל לאחר כחודש ימים באה הידיעה, כי גזברות ארה"ב דחתה את הבקשה המצרית, לפי "שמעולם לא נתנו ארה"ב מלוות מסוג כזה".

הצבא העצמאי — ומשנות-זרים...

לפי סוכנות-הידיעות הערבית, עמדה ממשלת מצרים לבקש — בראשית מאי — מומחים זרים — בכלל זה אמריקאים — לעניני צבא, צי ואוויריה שיבואו לאמן את הכוחות המצריים, לאחר שחוסלה עקשיו המשלחת הצבאית הבריטית. חשיבות מיוחדת נודעת לידיעה זו, המעידה שיתכן, כי סילוק ההשפעה הצבאית הבריטית אין פירושו דוקא עצמאות אמיתית של מצרים בתחום הצבאי, אלא חרי לפי השפעות. את לראות את הדבר גם מבחינת "מלוות-העזר" האפשריים, בציוו צבאי וטכני, לפי הדרך הנקבעת במדיניות-החוץ של ארה"ב.

הלכה למעשה?

לפי ידיעות הסוכנות הערבית מחודש מאי,

עמדו להנהיג במצרים חובת־שירות הלכה -
"למעשה" (כי הלהכה בלבד היתה חובת־
צבא כללית קיימת מזמן). בקשר לכך מת-
חונים להטיל בקרוב מסי-מגן מיוחדים -

לפי שתקציבה של מצרים כפי שהוא עכשיו
אין בכוחו לכלכל צבא חדיש רחב־ממדים
יותו. כן עומדת הממשלה ליסד בקרוב ת-ע-
שירות־מלחמה מיוחדות.

סוריה

בראשית יולי, פנה בסוף מאי ראש ממשלת
סוריה, ג'מיל מרד, בקריאה לכל התושבים
למסור תוך 15 יום את כל כל־הזין שבידיהם.
אכן, ההזדמנות היתה גוחה, לאחר מה שנודע
על אורח הבחירות בלבנון והשימוש בב-
שק (מחוז לזה שהפעילו כוחות הצבא והמשט-
רה) במהלכן, מי שיימצא בידיו נשק לאחר
תאריך זה - דינו יוגש לבית־דין צבאי. אלו
תהינה הבחירות הראשונות מאז צאת הצב-
אות הזרים וחסול המנדט הצרפתי. ובינתים,
דאגותיה של ממשלת סוריה תופחתנה ככל
שיפתח הנשק המצוי במחוזותיה.

מיניסטריון ההגנה הסורי מכין הצעת חוק
האוסר על קציני הצבא הסורי לשאת נשים
לא־ערביות. (חוק דומה אושר זה מקרוב ע"י
ביה"ד המצרי).

ממשלת סוריה החליטה להקציב 10 מיליון
לירות סוריות להקמת צי מסחרי. מתנהל מו"מ
לקניית אניות גדולות וחושבים על הקמת מס-
פנות לאניות קטנות לצורך תחבורה עם האר-
צות השכנות.

מיניסטריון ההגנה הסורי הודיע כי נסתיימה
התקפת שדה תעופה בדייר אל־זור. הוא צוייר
במכשירים אמריקאיים שהובאו ממצרים. שדה
התעופה מותאם לחניית אוירונים כבדים ביו-
תר. - המיניסטריון עומד להתקין עוד שני
שדות תעופה כאלה, אחד מהם בלאדקיה.

הוכם בין סעודיה וסוריה על הקמת ועדת
תמיד להנהלת מסי"ב החיבאנית. מתפקידה
יהיה לנהל את רכוש המסילה, עבודות בוק
המסילה והאדמיניסטרציה שלה. המסילה תיח-
שב ל"רוקף" מוסלמי. הוחלט להתקשר עם הממ-
שלה הבריטית ולקבל את הסכמתה לעקרון זה
ביחס לחלק המסילה העובר בגבולות ארץ־יש-
ראל. מרכזה של הועדה יהיה בדמשק.
חשיבותה של שליית ביסודה של הה-

הצבא הסורי משליט סדרים
בסוף אפריל, צעדה הטכניקה החדישה בסוריה
צעד נוסף, שעה שהופעלו ע"י המשטרה שבי-
דמשק (וכן בחלב, חומס וחמת), דהיינו בכל
ארבע הערים העיקריות בחייה הפוליטיים־הצב-
איים של סוריה) הגז־המדמיע וה-
אלות, לשם פיוור ההפגנות (של המתלמדים
בעיקר), שתבעו להכניס את שיטת־הבחירות
בדרג־אחד לבית הנבחרים (תחת שיטת
שני הדרגים, שהונהגה ע"י הצרפתים). קבוצת
סטודנטים כמעט פילסה לעצמה דרך עד לבית-
הנבחרים, ששיבתו נערכה אותה שעה. המפגי-
נים רגמו את המשטרה באבנים. התוצאות:
עשרה מתלמדים ועשרה שוטרים פצועים קל.

שתי הערות מצלפות: א) לאחר פיוון ההפגנות
סופקה דרישתן - הובטחה שיטת בחירות
חד־דרגתית: ב) השיטה הישנה מנעה מאת
המועדים הקומוניסטים את
האפשרות להיבחר לבית־הנבחרים.
למהומות בדרום סוריה

הידיעות - הסתומות במקצת - שהפיץ
"ריטר" בשבוע השני של אפריל, זיכרו על
מהומות בדרום־סוריה. כלשון הידי-
עות, ערכו כאלף "אנשי־שבטים ערביים מהרר-
הדרוזים", נסיונות למעשי־תגמול כנגד כמה
כפרים סמוכים (כנראה - על הפגיעות שהללו
פגעו בהם). סתמו הידיעות ולא פירשו, מי הם
"אנשי־שבטים ערביים" אלה בהר, המאוכלס,
כידוע, כולו דרוזים, אך הדעה נותנת,
כי לפנינו גלגול נוסף של יחסי־האיבה הנמש-
כים למעלה ממאה שנה בין אנשי־ההר לבין
שבטי־הבדווים שבאיזור אל־ליבה הפראי (ששתי
הלהב שבארץ ארגוב, לפי שמה העברי
הקדום) - מזה, ולבין הכפרים הערביים שב-
הורן - מזה. הממשלה הסורית שלחה לנקודות
הסכנה הללו חטיבות־צבא בליות מכוניות־שריון
וכן יחידות מן הגינדרמריה.

נסיון לפירוק זין התושבים
בהזדמנות של הבחירות בסוריה, הצפויות

וכן לגבי קטע הקו ה"א ש"י העובר בממ"ל
 לכת עבר-הירדן, והמפריד בין הקטעים הסוריים
 לבין הקטע ה"סעודי" — שכידוע אינו פועל
 כלל מאז הכיבוש הסעודי של חיג'אז, ועוד מאז
 מסעות לורנס — אשר ייתכן כי בקשר לתכניות
 בניית מסי"ב החדשה במזרח סעודיה, קיימת
 הכוונה להפעילו מחדש. (עין "צורר ידיעות
 מן המורח-היתכון" בגלג' ל"ט עמ' 83).

צעה, כי מסי"ב זאת, על חלקה הא"י, תיחשב
 ל"וקף" מובנת מאליה. הדבר (אשר ספק רב
 אם יתקבל) עלול להכניס לסבך חייה הכלכליים
 של הארץ גורם משחק גוסף. ענין מדיני
 (פני-סיערבי) נודע לעיובדה, שטרם הוזכרו בו
 ידיעה הצעות דומות לגבי הענף השני
 של מסי"ב, (זה המחברה עם בירות,
 בדומה לחיבור עם חיפה ע"י הענף הא"י).

לבנון

הנבחרים שנערכו בסוף מאי ש. ז.
 הבחירות, שהתנהלו בתנאי דיכוי האופוזיציה
 יות למיניהן ע"י הממשלה הקיימת גרמו למ-
 חאות-הפגנה ולמהומות. ועוד בעצם מהלך הב-
 חירות בהרה-לבנון היתה לצבא ההודמנת
 לפתוח באש. התוצאות: — הרוג וכמה פצו-
 עים מבין האזרחים.

לאחר שנסתיימה הקניה של מסילת-הברזל
 ראס-אל-נאקורה (בגבול א"י) — בירות — טרי-
 פולי (שגובתה בשנות המלחמה ע"י הצבא
 הבריטי) ע"י ממשלת-הלבנון, עומדת היא להי-
 כנס בקרוב לשימוש האזרחי. דרכה יעברו, קודם
 כל, ארבעת הקטרים 2000 הקרוגות שנרכשו
 במצרים מאת האמריקאים ע"י תורכיה,
 ואלה יהיו גם חלק של הציוד-הנע שיופעל
 אח"כ על פני המסילה. תורכיה, שבשבילה
 תהיה המסילה קרמחבר איסטרטיגי חשוב כל-
 פי מצרים, תשלם ללבנון סכומים ניכרים בעד
 השימוש בה.

נמל-טריפולי ונפט-עיראק

בסוף אפריל נתמנתה מטעם ממשלת הלבנון
 ועדה טכנית שתפקידה לחקור את האפשרויות
 להרחבתו של נמל טריפולי ולקבוע בו איזור
 מיוחד להפקת סחורות ללא-מכס. חשי-
 בותו של הדבר רבה מפאת הנסיונות
 להפוך את נמל טריפולי לנמל-מעבר (במידת-
 מה במקום חיפה), המקשר את איזור ים
 התיכון עם ארצות "תחת-הערוף" האסיתי —
 בראש-ראשונה עיראק, ואף איראן. התכניות
 קשורות גם בהפעלתה של מסי"ב חיפה-
 בירות-טריפולי (ואל חלב ועיראק), וגם במ-
 גמות למשוך את צינור-הנפט ה"סעודי" דרך
 הלבנון ולהגביר את ניצולו של ענף-הצפון
 שבצינור-הנפט העיראקי, המוביל את נפט
 נוצול גם לחיפה וגם לטריפולי.

הצבא ב"חזית הפנימית"

הצבא החדש של לבנון העצמאית קיבל את
 "טבילת-האש" שלו במהלך הבחירות לבית-

עבר הירדן

צאות קיומם של כוחותיה המזוינים.
 בתשובה לשאלה, אמר המיור מיהיה, כי
 "הלגיון" הג' חילו של המלך עבדאללה, אשר
 עוצמתו הוסכמה בין בריטניה לעב"ה, לדעתו,
 לא היה זה כנוהג, אילו גילה ברבים את עצמתו
 המדויקת של חיל זה. כן הודיע, כי אין משלחת
 בריטית צבאית בעב"ה, אך ארבעים קצינים
 בריטיים מצורפים אל "הלגיון הערבי" (שאף
 מפקדו הוא, כידוע, בריטי, — הלא הוא "גלאב-
 פחה" הנודע).

ידוע, כי ישנה מחלוקת בהערכה לגבי גודלו
 האמתי של הסכום, מהמקורות והצינורות מכל
 הסוגים, שבבריטניה משקיעה בצבא עכ"ה-הירדן.

המיליונים הבריטיים המקיימים צבא עבר-הירדן

בסוף אפריל נשמעה, סוף-סוף ההודעה הברי-
 טית הראשונה (למן פרוס מלחמת-העולם) על
 גודל הסכומים שבבריטניה משקיעה בקיומו של
 "הלגיון הערבי" אשר לעבר-הירדן. המיור כריס-
 טופר מיהיה, סגן מיניסטר החוץ, הודיע בבית-
 הנבחרים, כי בכל שנה גובות ממשלמיה-המסיים
 הבריטיים, בערך, 2 מיליון לירות לצורך זה.
 סכום זה, מכסה לדבריו, את הוצאות התוקתן של
 יחידות "הלגיון הערבי" המשרתות עתה בארץ
 ישראל, וכן את התמיכה-במומן, אשר הממ-
 שלה הבריטית התחייבה לתתה לעב"ה, להר-

שהוא הגדול בצבאות העולם ביחס לשיעור האוכלוסיה. (וראה תוספות על כך במדור "רשימות-מדיניות" בעמ' 73).

ועד 20 ביוני המלך עבדאללה בעצמו יהיה נוכח ב"מערכה מבניימת" זו — והוא אף הזמין את ראשי ממשלות סוריה והלבנון לחזות בה...

תמרונים ל"לגיון" בגבול סוריה

במצב הקיים במדיניות הפנים הערבית, אפשר וישנה גם משמעות פוליטית לידיעת סוכנות הידיעות הצרפתית על כך שתמרונים בקנה מידה רחב (בהשתתפות למעלה מ-10,000 איש) של "הלגיון הערבי", בפיקודו של גלאב פחה, ייערכו לאורך גבול סוריה-עבד"מ ביוני

על המשך הכשרתה של שכבת קציני עבד"מ באורח-המלחמה החדש ביותר מעידה הידיעה (מראשית מאי) על שובו של אחמד זקריביי אל-ג'ונדי ("ג'ונדי" — פירושו "חיל" — "איש-ג'ונדה"), סגן מפקד של "הלגיון הערבי" מ-בריטניה — לאחר שהשתתף בקורס-אימונים צבאי גבוה.

עיראק

ביטחון גם בתקציבה של מדינת-נהריים. וזיר-הכספים, יוסף גנימה, הודיע בפרלמנט העיראקי בסוף אפריל ש.ז. בדבר יתרת-הסטרלינג בסך 70 מיליון לירות שנצטברה לטובת עיראק בבריטניה, לאמור: "ממשלת עיראק רואה יתרה זו בתורת רכוש האומה, והיא גמרה אומר לקבל את הכספים הללו עד לאסימון האחרון, מאת בריטניה, ולאחר ציאם לבנייה-מחדש של ארצנו".

בתכנית הכללית של הממשלה העיראקית החדשה, וכן בהודעות המיוחדות של ראש-הממשלה, צאלח ג'אבר, שבאו את-כ, באמצע אפריל, הודגש דבר גידולו ותיווקו של הצבא העיראקי. ההודעות דיברו, — אמנם בלשון סתמית במקצה, — על הצעדים שיביאו את הצבא אל רמה מקצועית וטכנית חדישה בתכלית החדשה וישו לו את הכוח הדרוש למלוי תפקידיו. אין ספק, שתוכניות אלו ימצאו את

ערב-הסעודית

שהיא, לדעתם, מחוסרת שחר, וכי מוטב במקומה לפתח בארץ את רשת הכבישים ואת כל הנדרש לכך. אך ייתכן שהשושלת הסעודית מיחסת ערך סמלי (כמעט "פאסיסטי") להצעה זו, אשר תשווה אותה בעיני בני-המדבר — למלכים מבית האשמיים, ובעיני המתפעלים מבנייה-ערב — לריוא-שאח הפרסי והמסילה הטרנס-איראנית שלו בשעתו.

גודע, כי תחרת-נפט אמריקאית אחת בלבד העיסקה השנה בסעודיה 1500 עובדים. מערבים כי במשך השנה יבוא עוד מספר ניכר של מומחים אמריקאיים.

מברקו של ה"ו.פ.", מואשינגטון מיום 17.5 מעלה סתירת-מה לידיעות השונות על יחסי-הכספים שבין ארה"ב לסעודיה בהודיעו כי ערב-הסעודית פנתה אל בנקים פרטיים בניו-יורק בדבר מלווה בן 20 מיליון דולר, לשם פיתוח מערכת הנמלים שלה ולבנית מסיבי וכבישים (ראה לעיל).

לפי "יו.פ.". תמו ונשלמו עבודות התיכונן והמדידה בשביל מסיבת המוצעת בקו דמאך-ריאד שבערב-הסעודית, ולדברי דובר רשמי הן עלו ב-150,000 דולר. את הכספים נתן בתורת מפרעה בנק אקספורט-אימפורט של שלטונות ארה"ב, והם יסולקו מהכנסות-הנפט של ערב-הסעודית, או ממלווה פרטי בארה"ב.

מחלקת-המדינה של ארה"ב הודיעה, כי מ-כיון שסעודיה מקבלת ותולכת הכנסות ניכרות מפיתוחים של מקורות הנפט שבה, לא תוכל ממשלת ארה"ב להעניק לה את ההלוואה מכספי המדינה — והיא-היא שהציעה לה לפנות למקור רות-מימון פרטיים; ואלו מהבנק הבינ-לאומי

מן האשראי הכללי, בסך 25 מיליון דולר, שאושר ע"י הבנק בינואר ש.ז. השתמשו עד כה רק ב-10 מיליון, ו-15 המיליון הנותרים עודם פנויים לשימוש לצרכים כגון נמלים, כבישים או מכוונות לתפוקת-נפט, — אך לדברי אותו הדובר עצמו, ייתכן, כי לעולם לא יגיעו לכלל שימוש בהם.

יש לציין, כי לאחר שאבן-סעוד הודיע, לפני חצי-שנה ויותר, על רצונו לבנות מסיבי, טענו מומחי הכלכלה האמריקאים נגד תכנית זו —

לים להן בסעודיה, אפשר והן תממנה את התכ"ג
נית הנ"ל — שהגשמתה היתה משמשת גם
את טובתן הן.

ציינו, כי מכיון שסעודיה אינה נמנית כחבר בבנק
ולא כחבר ב"קרן המטבע הבין-לאומית", לא
תוכל על כן לבקש מהם מלוה. אולם סבור
רים, כי חברות נפס' שונות, אשר עניינים גדו

תימן

1948. סברו כי בראש וראשונה תהיה תימן
מעוניינת ברכישת מכוניות (של משא, ואחרות)
וזכן ציוד אלווטי, טלפוני וציוד לסלילת כבישים.
אח"כ נודע כי האימאם, השולל כל חדירה זרה,
לא אישר את ההסכם.

רשת האספקה מאוצרות הצבא האמריקאי, ה'
פרושה על ארצות ערב, עמדה להקיף גם את
תימן, המרוחקת והמפגרת שבמדינות אלו.
בסוף מאי אושר לתימן אשראי בן מיליון דולר,
"לרכישת ציוד עורך מאת צבא ארה"ב". המלוה
יסולק בחמשה שיעורים שנתיים, החל מיולי

צפון אפריקה הצרפתית

גית הצרפתית (בצורות שונות, באלג'יר מזה
ובטוניס מזה), על רקע זה מקבלות ענין מיוחד
המגמות שנועדו לריכוז בעתיד של עיקר כוחה
הצבאי של צרפת בעיקר בשטחים צפון-אפריק'
איים אלה. לענין זה יוקדש מקום בחוברת
הקרובה של "מערכות".

עם הצטרפותו של עבד אלכרים, מי שהיה
מנהיג המרד של שבטי ה"ריף" במרוקו; צרפת
תית ב-1936, אל חבורת "הגולים הע ביים"
הנהגים מהכנסת-האזרחים של המלך פארוק ומ'
חסותו, נזדקרה מחדש שאלת הבטחון והשל'
טון במרוקו ובשאר שטחיה של אפריקה הצפו'

הודו

גם לגבי מבנהו והיקפו של חיל-האוויר ההודי
המלכותי מתכנים עתה תכניות מחדש — ובקנה'
מידה מצומצם יותר; כל הפרטים יפורסמו,
לאחר שיתקבלו ההחלטות הסופיות בענין זה.
יש לזכור, כי בשנה הבאה יעזוב את הודו כל
הצבא הבריטי החונה שם כעת. רקע
כפול, כנראה, לצימצום: ענייתה המדכדכת
של הודו, מול יוקר החוקתו של צבא חדיש —
מזה, ומניעים עקרוניים-פוליטיים של ראשי מפ'
לגת-הקונגרס — מזה.

הצפיה למתן העצמאות להודו בקרוב מוצאת
עתה את ביטחיה בזירוז קצב המעבר לפיקוד
הודי בצבא, העומד אף הוא בפני "התעצמות".
באמצע מאי הוצע לממשלת הודו, ע"י הועדה
"להלאמת הכוחות המזוינים ההודיים", כי ימונ'
מיד "מחליפים" הודיים לקצינים הגבוהים ה'
תופסים עמדות-מפתח במחלקת-ההגנה. לפי ה'
סדר זה, לאחר הכשרה אשר לא תעלה על שנה,
ימלאו שבעה קצינים הודיים את התפקידים
של המצביא-הראשי, ראש-המטה הכללי, השליש'
הכללי, האפסנאי-הכללי, ושלושת המפקדים'
הראשיים בשלושת גלילות-הפיקוד ההודיים. כן
נערך ע"י ועדת-ההלאמה "לוח-ומנים", להחלי'
פת הקצינים הבריטיים שבכוחות ההודיים ה'
מזוינים, ובשירותי-הצבא הבריטיים שבהודו,
ע"י קצינים הודיים.

נודע, כי כמה ממדינות-הנוספים
בהודו (שתשלובה, כנראה, לתוך פדרציה כלל'
הודית, לכשתקום) עומדת להשאיר בשירותן כמה
מן המפקדים הבריטיים ששימשו, בתפקידים
גבוהים, בצבאותיהן. בקשר עם זה, מכתישים
כל כוונה ל"הנצחת נוכחות צבאית-בריטית ב'
הודו". אך כבר אמר אחד מאנשי-המדינה ה'
הודיים: "לא קל לתנן בין לילה שכבה מוכשרת
של פיקוד-גבוה, יכולים אנו למנות בריגדירים
לתריסרים; אך לא ב"ירגע נוצר מארגן צבאי
ומצביא מוכשר".

בהתעצות מצביא-הצבא, שנערכה בדלהי
כ"ב באפריל ש.ה., גילה המצביא הראשי, הפילד'
מרשל סיר קלוד אוקינלק (הזכור לנו כמצביא
ראשי במזרח-התיכון, ב"1942-1941), כי מניסטר'
ההגנה הנוכחי, הסרדאר בלדב סינג (כ"כ הסיק'
הים בממשלת-הבינים), עומד להציע לממשלת
הודו הצעות בענין חיל-צבא, שהיא קטן ב'
ממיו מכפי שחשבו עד כה. וכן — אמר —

תוצאות התפתחות הימים האחרונים בהודו
תצויינה בחוברתנו הבאה.

איראן

אס-סולטנה, ראשיהממשלה, אשר בראשית דרכה נראה כסומך על רוסיה — "עין מערכות", חובי ל"ח על מסע אורבייגיאן (1946) — נפרע עתה, בגלוי, מן ה"בוגדים", הנאשמים בקבלת תמיכה מרוסיה הסובייטית.

בסוף אפריל הודיע הציר האמריקאי בפרס, כי ארה"ב מעיינות במתן ציוד צבאי שאינו נחוץ (לארה"ב) בסך 30 מיליון דולר, "מתוך הנחה שפרס תשתמש בו לקיום הבטחון הפנימי ול-הגנת הארץ מפני כל מתקיף מבחוץ".

לפי ידיעות מאת "יו. פ.", עמד הציוד לכלול: מכונות "ג'יפ", מכונות משוריינות ואוירונוס קלים. המטען לא יכלול טנקים ומפציצים.

בהודעות מאוחרות יותר הדגיש דובר ארה"ב כי לא יתן לפרס כל נשק העשוי לשמש למטרות התקפה.

ב-3 במאי נתנה ממשלת טהראן הוראה לדחות את חתימתה של הגירסה הסופית ל"כויך-על-תנאי בענין הנפט שראשיהממשלה, גואם עצמה, חתם עליו בשעתו, בבקרו במוסקבה בראשית השנה אשתקד. משקיפים מדיניים שבטהראן סבורים, כי רוסיה מפסידה והולכת את סיכוייה בענין הנפט שבאיראן. משערים, כי עם פתיחת הפרלמנט, כשתעלה על הפרק שאלת הכינות ל-רוסיה — ויכלו שלטונות אורבייגיאן לטעון, כי עתה יש לפרס מומחים שלה לפיתוח שדות-הנפט.

תורכיה

בריטניה הספיקה למסור בזמן האחרון (מאז אבגוסט 1946) 300 מטוסי-קרב מן הסוגים החדשים ביותר של טיפוס "ספיטפייר" ו"בי-פייר" הנודעים. מדריכים בריטיים יקנו לאנשי הטיס התורכיים את כושר הניהוג והטיפול ב-אויורונים אלה. כדאי לציין, כי בדרך כלל נמנים מטוסייה קרב עם כליהמטוס "ההג-חיים", לפי שעיקר תפקידם הוא להגן על ערי המולדת מפני הפצצות. אכן, גידול הטיוח של מטוסייהקרב החדשים ביותר הופך אותם, בתורת מלווי המשלחות של המפציצים, גם לגורם של כוח התקפה. וכאן יש לזכור, כי מציאותו של חיל מטוסיקרב מקור

לפי ידיעות בעתונות האמריקאית, חוקרת חבורה של אחר-עשר מהנדסים אמריקאים את מקורות עשרה של איראן ובודקת את האפשרות יות להעלות רמתם של חיי תושביה. אפיינו הוא הציין, כי "יועצים אמריקאים הם רבי השפעה בצבא פרס, בניגודרמיה ובמיניסטרינו לעניני הכספים". כן מציינים את הפעולה לשיפור הבריאות הנועשית בהדרכת ד"ר. א. ב. ר. היועץ האמריקאי במיניסטרינון-הבריאות האי-ראני.

המושג הגיאוגרפי — והאיסטרטגי-המדיני — של "הים התיכון" התרחב, כאלו לפתע, באמצע מאי כאשר טס האדמירל קונולי (המפקד הראשי של "צי מזרח-האטלנטיק והים-התיכון של ארה"ב), מחניית אניות-הצי בחוף מזרח הים-התיכון אל טהראן, לביקור של יומים. בטהראן ערך שיחות עם השאת, גואם אס-סולטנה, ראשהממשלה, והגנרל אחמד אחמדי, מיניסטר המלחמה. אתו בא לאיראן לחודשיים מנהל העניינים הפרסיים ב"מחלקות-המדינה" לארה"ב, קליד דאן.

בסוף אפריל וראשית מאי רבו בעתונות (בעיקר — ממקורות אמריקאים) הידיעות ש-למעשה פגה השפעתה של רוסיה על ענייניה המדיניים של איראן, ושרק עיני מפלגת "טודה" עודן נשואות בה אל עבר ברית-המועצות. גואם

ממשלת תורכיה החליטה לשגר משלחת מיוחדת לארה"ב, כדי שיבקרו במפעלי התעשייה הצבאית ויכירו לדעת את תהליכי הייצור, וכן את הטיפוסים האחרונים של הציוד הטכני ה-מיוצר באמריקה, בין בתחום התעופה (לרבות ציוד "ראדאר" ואלחוט) ובין לצרכי צבא-היבשה שהתחבורה. למשלחת זו נודע ערך מיוחד בקשר עם תכנית הסינוד הידועה של הנשיא טרומן, ולרגל הסיכויים לריבויים של הניזון וה-ציוד האמריקאיים אשר יועמדו לרשותה של תורכיה.

בחודש אפריל נתפרסם ברבים, כי ממשלת

מ י בארץ מסייעת הרבה על פעולת חיל מפ-
ציצים כבדים גם שעה שהוא מגיע ממרחקים
לבסיסיו החדשים שבאותה ארץ.

קבוצת קצינים אמריקאים בראשותו של הנג'ל
ל. א. אוליוור, מהמטה הכללי של מחלקת-המלח-
מה האמריקאית — שיצאו לאיסטנבול במחצית
השנייה של מאי היתה את "פלגת-החלוק" של
המשלחת הצבאית אשר תנצח על הוצאתו לפועל
של המלוח האמריקאי לתורכיה. "פלגת-החלוק"
זו כללה עוד 11 קציני-צבא, 7 קציני-צי, ונציג
"מחלקת-המדינה".

עז 30 במאי נסתיימו השיחות שבין הנצי-
גיוות הצבאיות, האמריקאית והתורכית — ומש-
לחתו של הנג' אוליוור יצאה לסיוור על פני
תורכיה — סיוור הכולל ביקור בכמה אוורים-
מבוצרים. לא ניתנה שום הארה רשמית למהלך
השיחות, אך מוסרים כי "שררה בהן רווח של
הבנה ולבביות". האמריקאים בחנו מתוך אהדה
את משאלות-ההגנה של תורכיה, ואת מינוען של
יחידות-צבא — בכלל זה.

בסוף מאי החלו השיחות הרשמיות בין משלח-
תו של המ.ג.נ. אוליוור לבין ועדת-קצינים תור-
כית, בראשות א. אוסאואל, סגן-ראש המטה
הכללי התורכית.

אכן, עם זאת גודע כי תורכיה רוצה במלוה
נוסף — "שיופנה לצרכי שיקום בלבד", (לעומת
המלוה הנוכחי, המוצא רובו ככולו לצרכים
צבאיים או תחבורתיים-אסטרטגיים).

במחצית השנייה של מאי באו, בדרך-האיר, לא-
נאקרה האדמירל ר. קונולי, המפקד על "צי
מורת-אטלנטיק והים-התיכון" האמריקאי ו-11 מ'
קציניו, לשיחות עם ראש-הממשלה, וזירי החוץ
וההגנה, וראש-המטה-הכללי, האדמירל הודיע כי
ביקורו היה "מסוג פרטי", וללא קשר לענין
המלוח בן 100 מיליון הדולר לתורכיה.

שיט וטיט

תורכיה — אשר הקטנות והישנות שבאני-
ספינותיה הפרטי (הצי החדש יותר שייך, בעי-
קרו, למפעל-המדינה) מופיעות מדי פעם בחופי
ארצנו עמוסות מעפילים ומצטרפות בהדרגה אל
"שייטת-גמל-חיפה" הנודעת — עומדת לעשות
צעדים שיגבירו את מעמדה בתורבלה-הימית
במורת-הים-התיכון, ונוספת לכך התכונה לפרוש
כנפים תורכיות בשמי המורת-התיכון.

מיניסטריון-התחבורה התורכי הודיע בסוף
מאי על הגדלת נפחו של צייה-המסחר של תור-
כיה ב-70,000 טון, וכן על פיתוח תחבורת-
האוויר. 6 ספינות-משא אשר נרכשו לפני זמן
מועט מארה"ב, כבר הגיעו לתורכיה. עוד
שתי ספינות גבוות והולכות בשבדיה, ואנית-
נוסעים אחת הוומגה באמריקה. טיסות-
נסיון תכניתיות נערכות בקיים שבין תור-
כיה למצרים, סוריה, לבנון ועיראק, כהכנה
לשירות בקו-אוויר לארצות אלו, אשר יתחילו
לפעול בעתיד הקרוב.

מ-פעולת הנוער-הערבית בארץ

נג'אדה את כנפיה גם על עבה"י מזרחה,
לאחר שהמלך עבדאללה התיר את פתיחתו
של סניף הנג'דה ברבת-עמון. לדברי מחמד
נמר הווארי, "המפקד הראשי" של "נג'אדה",
הרי זה המקרה הראשון של תנועת נוער
ערבית בא"י שתהא מיוצגת גם בחו"ל.

60 צופים קשישים ממחוז הדרום יצאו ב-11.4
למצרים, לביקור של שבוע ימים, ובראשם מפ-
קד הצופים במחוז הדרום, ג'מיל קדומי.
הם נתקבלו ע"י צאלח חרב פחה, ראש
אגודות הצעירים המוסלמים. כן ביקרו אצל שייך
חסן בנא, המוריך הראשי של "האחים ה-
מוסלמים".

כאמל עריקאת, מפקד ה"פתוזה", תור מצרים
לאחר ששהה שם 4 חודשים.

300 חברי "נג'אדה" בראשות כאום בסיסו
השתתפו בחגיגות יום השנה השני לפינוי הצבא
הזור מסוריה, שחל ב-17.4.

ב-16 באפריל עברו דרך חיפה במכוניות
ובאוטובוסים 180 חברי "נג'אדה", "פתוזה"
לובשי מדים, בדרךם לסוריה לרגלי חגיגות
יום העצמאות הסורי.

התפשטותה של "הנג'אדה" לעבר הירדן
מאז סוף אפריל פרשה "תנועת-הנוער"

כי גם בעברם ליד מרכייה-המשטרה לא נעצרו ולא נשאלו לרשותם לשאת "מדים אסורים".

השתתפו בכינוס-חיפה 350 קצינים ומפקדי פלוגות של ה"נגי'אדה", בראשות מחמד גימר-הוארי. הכנוס דן על דרכה של הנגי'אדה בעתיד. מפקדת ה"נגי'אדה" מסרה לפרסום את ההחלטות הבאות (הודעת המפקדה אומרת כי לא כל ההחלטות ניתנות לפרסום): א) ארגון הנגי'אדה מודיע כי יוסיף ללכת בדרכו ובהתאם לחוקתו. אין הארגון קשור בשום ארגון אחר, חוץ מיחסי אח לאח כבני מולדת אחת; ב) ארגון ה"נגי'אדה" סומך על עצמו ועל תומכיו; ג) ארגון ה"נגי'אדה" מוכן לשיתוף פעולה נאמן למטרה העליונה: "ארץ הערבים — לערבים"; ד) כל מי שמוכן לפעול למען האומה בהתאם לעקרונות ה"נגי'אדה" יתקבל בסבר פנים; ה) אין ה"נגי'אדה" נר טרת איבה לשום איש הפעיל למען האומה, ללא הבדל המפלגה או החוג שהוא משתייך אליהם. משמעות ההחלטות הנ"ל למעשה היתה — דחית הצעת האחד עם ה"פתווה".

כשנשאל מנהל לשכת-המודיעין הממשלתית בפגישת עתונאים בתודש אפריל בענין הופעת חברי ה"נגי'אדה" וה"פתווה" במדים בתהלוכת נבי מוסה בירושלים, השיב: "לא ניתן רשיון לכך, אולם השלטונות לא ראו לנכון לערוך מאסרים בקנה-מידה רחב. נאחזו אמצעים ש"מקרים כאלה לא יישנו בעתיד".

בתהלוכה השנתית נושאת הדגלים, בעלית-הרגל של "נבי צאלח" (בין נס'ציונה ל"יבנה), במחצית השניה של אפריל, השתתפו במאורגן מאות חברי "נגי'אדה" לובשי-מדים.

שנוי ארגוני הונהג במערכות הנגי'אדה מאז אמצע אפריל, כשמעון המפקדה הרא"שית הועבר מיפו לחיפה. בהודמנות זו (ב"20.4) נתקיים גם כינוס ארצי מיוחד של מפקדי הנגי'אדה, בו השתתפו מעלה ממאה "קציין", שהתהלכו בחוצות חיפה, קבוצות-קבוצות במלוא מדיהם. עדות ראייה אומרת

בנק הפועלים

בערבון מוגבל

ת ל א ב י ב

ת. ד. 27

טלפון 4296-4297

הון המניות הנפרע ורזרבות
500.000 ל"א

מנהל עסקי בנק
לכל ענפיהם